



Malokateri predsednik te republike je bil toliko napadan kakor je Harry S. Truman. Mnogim se je zameril zgolj radi vojne v Koreji, v katero je posegel na svojo roko. Republikanci v splošnem pa ga napadajo, ker hočejo drugo leto na njegovo mesto spraviti svojega človeka. Na sliki na desni je Stuart Symington, katerega je imenoval za administratorja zvezne korporacije za rekonstrukcijo financ (Reconstruction Finance Corporation).

Odkrita in prikrita nesoglasja med Anglijo in USA

Zed. države hočejo mirovno pogodbo z Japonsko po svoje. — Razlike gléde Kitajske. — Kaj z vojno v Koreji? — Vloga Anglije v Evropi

Nobena skrivnost ni, da so nastala med Anglijo in Zed. državami radi naše vnanje politike precejšnja nesoglasja. Ena so javna, precej spora pa se vrši za kulisami.

Montgomery svari

Glede njih se je oglasil tudi sloviti angleški feldmaršal Montgomery. "Nehajmo kritizirati drug drugega," je dejal. Poudaril je, da je ekonomsko izboljšanje po svetu v veliki meri zgolj ameriška zasluga, ker so Zed. države v ta namen veliko žrtvovali.

Dalje je izjavljal v svojem govoru v Londonu, da med Anglijo in Zed. državami ne bo nikoli prišlo do pravega soglasja, ako bodo Angleži očitali Ameriki imperialistične cilje in jo dolžili arogantnosti v njenih odnosih z ostalim svetom ter trme v njenem boju proti komunizmu. Enako narobe je, ker Američani dolže neodločnosti in štopanja. Lahko bi še dodal, da je v Zed. državah mnogo takih, ki Anglijo sovražijo in tega nič ne skrivajo. Listi, kakor je Chicago Tribune ter drugi časopisi McCormickovega kova slikajo Anglijo kot beračico, vedno s klobukom v roki. Uncle Sam pa meče vanje milijarde, ne da bi kaj dobil v povračilo.

Očitki gléde Koreje

V Angliji neprijateljskem tisku in tudi v kongresu čujete neprestano očitke, da nam Anglija v vojni v Koreji premalo pomaga. Sedaj ima tam skupno z dominjanskimi četami okrog eno divizijo ter nekaj bojne mornarice. Toda Truman ni angleške vlade nič vprašal za svet, ko je prišel v Korejo s svojo "policijsko akcijo". Prišel jo je in potem pritisnil na Organizacijo Združenih narodov, da

Ali vam je naročnina potekla...?

Tekoča številka Proletarca je

2238

Ako je številka tik VASEGA imena na NASLOVU na PRVI strani nižja, to pomeni, da vam je naročnina potekla za toliko tednov kolikor je številka v vašem oklepaju nižja od gornje. Prosimo, obnovite jo!

Prihranite nam s tem pri delu in na poštini!

ŠIRJENJE UPORA ZAOSTALIH DEŽEL PROTI IMPERIALISTIČNIM SILAM

Ne samo v Iranu temveč tudi drugod v Sredozemlju in med podjarmljenimi ljudstvi v Afriki kipi nacionalizem. V Iranu ima značaj sovraštva proti Angležem in Američanom. V Teheranu, glavnem mestu Irana, se je udeležilo protestne demonstracije proti njim nad štirideset tisoč ljudi. Nosili so napise, ki pozivajo France pognati Angleže v perzijski zaliv. Iranska zbornica je soglasno sklenila vzeti oljna polja in vse naprave anglo-iranski oljni družbi. Vrednost teh polj, čistilnic olja, cevovodov ter drugih naprav omenjene družbe v Iranu cenijo nad štiri milijarde dolarjev.

Pred in še po prvi svetovni vojni bi v takem slučaju šla Anglija, Francija ali katerakoli druga imperialistična sila v Iran, v Irak ali kamorkoli s svojo armado in mornarico ter naučila upornike "kozjih molitvic". Tudi sedaj je Anglija zapretila Iranu s "težkimi posledicami" radi "brezobzirne" zaplenitve lastnine angleške oljne družbe. Na svoj otok Ciprus je poslala več tisoč parašutnikov. Od tu do Irana z letali ni daleč.

V Perzijskem zalivu ima vojne ladje. Toda ameriška vlada je angleško vlado posvarila, naj se ne prenaagli. In res ni Anglija storila v Iranu nobenega nasilnega koraka. Predsednik Truman je izročil Angliji in iranski vladi noto z apelom, naj spor mirno in vzajemno poravnata. Ekstremisti v Iranu so Trumana na shodih in v svojem tisku radi njegovega "umešavanja" v iranske notranje zadeve ostro napadali in ga nazvali za imperialista.

Spor bo brzkone vseeno izravnán, ker Angleži so večti mešetarji in v orientalnih deželah se dajo vladni ljudje radi podkupiti. Toda v sedanjem nacionalističnem valu v Iranu se ministri boje atentatov. En iranski premier je bil v tej ihti umorjen, drugi je hitro pustil vlado, tretji, ki ga je nasledil, pa se je pretenj z atentatom toliko zbal, da se je v svoji palači zabarikadiral. V Washingtonu in v Londonu upajo, da se bo srd Irancev polagoma polegel in da bodo Angleži še upravljali iranska oljna polja, ki so ena izmed največjih na svetu, ker Iranci jih bi sami ne mogli, čeprav so jih poddržavili. Ker so vse delo vodili Angleži, domačini nimajo še potrebnega znanja. Vsa boljša dela na iranskih oljnih poljih so imeli Angleži, navadna dela pa so opravljali Iranci in pa importirani delavci iz Indije. Toda v bodoče bo iranska vlada, ako bo delala po volji ljudstva, dala izvežbati za operiranje oljnih polj svoje ljudi.

Kar se sedaj vrši v Iranu, se je pred leti zgodilo v Mehiki. Tudi v nji so bila oljna polja, ki so jih imela v najemu ameriške in angleške družbe, poddržavljena, da bi dobiček od njih ostal Mehiki, namesto da bi šel v New York in London, kot je šel prej. In tudi v Mehiki je tedaj valovel srd proti Angležem in Američanom. Ampak ko je oljna polja in naprave na njih vzela, so jo Američani in Angleži bojkotirali. Za svoje olje je iskala trg drugje. In tudi večake je morala dobiti od drugod. Polagoma je bila stvar izravnana, toda spor radi poddržavljenja je trajal med Anglijo in Mehiko dolgo časa. V starih časih bi Zed. države poslale v Mehiko svojo armado, da bi varovala "ameriške interese"

(Konec na 2. strani.)

Enajst obsojenih komunističnih vodij izgubilo pravdo

Dalekosežen pomen odloka, ki ga je nad njimi izreko vrhovno sodišče in mozne posledice

Zvezno vrhovno sodišče je dne 4. junija odločilo, da je bilo enajst komunističnih vodij na obravnavi v New Yorku zakonito obsojenih na zaporne kazni in globe in z dolгими pojasnili zavrglo njihov apel za razveljavljenje obsodbe. Tožil jih je v New Yorku na zveznem sodišču justični department. Obsodil jih je zvezni sodnik Harold R. Medina. Obravnava je trajala devet mesecev in je stala zvezno vlado nekaj milijonov dolarjev.

Tudi za obrambo obtožencev se je potrošilo stotisočake, čeprav so komunistom naklonjeni odvetniki in priče njim v obrambo računali manj kakor advokati in priče, ki jih je najel justični department.

Obsojeni so bili na podlagi takozvanega Smithovega zakona, ki določa kazni za vse one, ki so obtoženi delovanja za nasilno strmožavljenje vlade. Deset izmed glavnih krmarjev ameriške komunistične stranke je dobilo po pet let zaporne kazni, eden je dobil tri leta zapora, in vseh enajst je bilo ob enem obsojenih vsaki na \$10,000 globe.

Obrnili so se po obsodbi na višje instance in ostali na prostem vsaki pod \$30,000 porok. Ker so povsod izgubili, so se končno obrnili na zadnjo instanco, na zvezno vrhovno sodišče.

Njihovo obravnavo v New Yorku je (vrhovno sodišče) dolgo študiralo, kajti odloki o takih obsodbah so važni ne le za en slučaj temveč za vse druge sorodne obravnave, ki se bodo vršile v bodoče. Šest članov vrhovnega sodišča je potrdilo odlok prve instance, dva sta bila proti. Odlok večine je tolmočil v dolgi izjavi predsednik vrhovnega sodišča Vinson. Za razveljavljenje obsodbe na podlagi zakona državljskih pravic sta bila le dva člana vrhovnega sodišča, Black in Douglas, sodnik Clark pa ni glasoval, ker je bil v času obsodbe nad obtoženimi komunisti načelnik justičnega oddelka in on s svojim štabom tožitelj ter enajstih komunističnih voditeljev.

Sodnika Black in Douglas sta bila za razveljavljenje kazni s stališča, da obtoženci niso izvršili nikakega nasilnega dejanja (za strmožavljenje vlade), torej ako zločina niso storili, se jih postavno ne more kaznovati. Večina je izjavila, da bi ga

(Konec na 2. strani.)

KOMENTARJI

Zbira in presoja urednik

Čikaške klavnice so menda največje na svetu a v minulem tednu so bile skoro brez posla in delavci pa poslani na "počitnice". Vzrok — živinorejci so zastavkali. Čemu? Ker je Trumanov administrator cen, Michael DiSalle odredil znižanje cen za klavno živino. Tako je nastalo v tem mestu, z ogromnimi klavnici, "pomankanje" govejega mesa. Ako zastavkajo premogariji, je to nepatriotično in njihova unija je obsojena. A če "zastavkajo" klavniški magnati in živinorejci, pa se nihče posebno ne zmeči, dasi oni res v bistvu stavkajo PROTI vladi in ljudstvu. Mar jim je edino profit. Radi bi svobodno odirali. In tako "black market" znova žanje. Ako pa tak sistem kritiziraš, te nazočejo — saj veste za koga.

Dne 25. junija bo leto dni, od kar smo v vojni v Koreji. V nji je bilo poldrug milijon ubitih, ranjenih in pogrešanih, izmed njih 1,200,000 Kitajcev in severnih Korejcev, na strani Združenih narodov pa 250,000. Mnogi cenijo, da se izgube celo višje. Npr., na ameriški strani 150,000, in južna Koreja, radi katere smo šli v vojno, pa je izgubila že nad milijon ljudi. V slednjem številu je vključeno tudi civilno prebivalstvo Koreje. Taka je cena vojne, kar se življenj tiče. A kaj pa prebivalstvo, kar je še živega? Strmi v porušene domove, upuštošena polja, podrti mostovi, v razdrte ceste in obupuje. Draga je vojna. Lahko jo je začeti, a težko končati.

Zakon o kontroli nad cenami poteče 30. junija. Predsednik Truman apelira na kongres, da naj mu dobo podaljša. Trgovska komora in zveza industrialcev sta za ukinjenje vseh regulacij na cenami. Enako "land lordi" (lastniki stanovanjskih hiš). Nič ne pomislijo, da s svojim pohlepom po čimvečjih dobičkih vedno tudi inflacijo, ki lahko privede deželo v tolikšen ekonomski polom, da bo sedanji vladni in gospodarski sistem "strmožavljen", pa tudi ako justični department spravi v zapor vse komuniste. Vsa znamenja kažejo, da ako se kontrole ne postri, bomo dobili fašizem.

Nekaj o naših stvareh

Kako bo s slovenskim časopisjem v Ameriki recimo čez deset let? Sedaj izhaja še enajst slovenskih listov in revij. Ti so, "Prosveta", "Proletarec", in revija "Novi svet" v Chicagu, "Glas Naroda" v New Yorku, "Ave Maria" v Lemontu, "Ameriška Domovina", "Enakopravnost", "Nova Doba", "Glasilo SDZ", revija "Zarja" in Glasilo KSKJ (Amerikanski Slovenec) v Clevelandu. V Clevelandu izdaja Ivan Jontez "Koprive". Tiska jih na mimeografu.

Najbolj razširjen slovenski list je po mnenju pisca teh vrstic dnevnik "Prosveta", dasi pri "Ameriški Domovini" smatrajo, da ima njihov dnevnik največ naročnikov. Zelo razširjen je v Clevelandu in precej izvodov ga prihaja med slovenske katoličane v drugih naselbinah. Ima mnogo oglasov in izplačuje se s tiskarno vred.

"Enakopravnost" je liberalen list, ki je naprednim podpornim in kulturnim društvom v Clevelandu veliko pomagal.

"Glas Naroda" je sedaj posest družbe, ki izdaja hrvaški "Novi List". Slednji je bil ustanovljen, ker nima nova Jugoslavija, od kar je izvršila prelom s kominformom, v Ameriki nobene sebi naklonjene hrvaške liste, razen da ima "Zajedničar" tu pa tam dobro besedo zanj. Tudi "Glas Naroda" je sedaj posvečen istemu namenu kot "Novi List". Sedanji urednik "Glasa Naroda" je Ivan Boštjančič, ki je prej urejeval "Enakopravnost".

Pet izmed omenjenih listov so glasila podpornih organizacij. Uradna "Prosveta" (izdana enkrat na teden za vse člane) ima po 4 strani angleškega gradiva. Včas je bilo vse na notranjih straneh, sedaj se pa pričinja na prvi strani.

Glasilo Ameriške bratske zveze izhaja zdaj z angleškim naslovom "New Era" in angleško gradivo v nji se tudi pričinja na prvi strani.

Revija "Zarja" (glasilo Slovenske ženske zveze) je urejevana v Clevelandu, tiskana pa v samostanski tiskarni čeških benediktincev v Chicagu. Tudi Gottliebova revija "Novi svet" je tiskana v nji. Vzrok je, ker je cena v nji mnogo nižja kot v unijskih tiskarnah.

V glasilih podpornih organizacij dobiva angleško gradivo prednost in s časoma bo v njih le malo slovensčine.

SNPJ npr. je pred leti izdajala "Mladinski list", v katerem je bilo veliko slovenskega gradiva. Sedaj se imenuje "Voice of Youth" in vsebina je angleška. Le tu pa tam je v njemu kaj slovenskega. Včas so priseljeni Slovenci mislili, da bodo tudi

(Konec na 2. strani.)

S preiskavami kongres nikamor ne pride

Naš zvezni kongres (senatna in poslanska zbornica) se silno rad ukvarja s preiskavami.

Imamo preiskovalne oddelke toliko sort, da se je čuditi! Vse zato, ker poslance in senatorje veseli to delo, ne mika pa jih, da bi s svojimi zasliševanji tudi kaj koristnega za deželo dosegli. Mika jih le reklama, ki jih v takih komisijah dobe s poročili v tisku, v radiu, v televiziji in kjer že si bodi.

Pred tedni smo imeli v televiziji prilžnost gledati, kdor je utegnil čez dan, komisijo, ki je imela nalogo preiskavati takozvano "organizirano zločinstvo", ki je že leta in leta usidrano v tej deželi. Ljudje so gledali, poslušali radio in brali poročila v časopisu. Dobitek od vsega tega preiskovanja pa so imele prav te omenjene družbe in pa advokati, ki so bili najeti bodisi z vladne strani in od zaslišancev. Tako je še danes. Ta senatna komisija za raziskovanje zločinskih sindikatov — takozvanih, še obstoja in denarja za svoje poslovanje ima iz žepov davkoplačevalcev do oktobra t. l.

Njena dognanja so zanimiva, a le za one, ki se ne zanimajo

za življenske prigode v svoji deželi razen ako se jim jih drammatizira. Drugim pa je jasno, da smo imeli korupcijo v vse sorte oblikah prej in jo imamo tudi po preiskavah, ki jih uganja senatni odsek, ne da bi kaj izdatnega storil za izrezanje tega raka.

Sedaj že na tedne ori po deželi senatna preiskava, čemu je bil general MacArthur odslovljen. Toda ne zato, da bi senatna komisija kaj dognala temveč le da pere umazano perilo v tekmi, kdo je bolj umazan: ali demokracija, ki so na krmlju, ali "republikanci", ki se s čednostmi tudi nimajo prav nič postavljati.

Mala skupina ljudi obeh strank odločuje, ali naj bomo v vojni "po malem" ali v velikem, in ali naj podpremo ta ali oni reakcionarni režim. Nikoli pa se ne ena ne druga teh strank resno ne ukvarja z mislijo, kako resnično pomagati svetu v demokracijo in v socialno zaščito tistim ljudstvom, ki so najbolj zatirana. Čemu ne? Zato, ker sta obe stranki posest privatnih profitarskih interesov in ker nobena ne more razumeti, da se ljudstva vse povsod po svetu u-

pirajo staremu redu. Zato tudi ameriške dajatve niso upoštevane tako kot v Washingtonu žele, da bi bile.

Kongresna komisija, ki se toliko gnjavi zaradi odslovitve MacArthurga, o tem prav malo ali pa celo nič ne razmišlja. V glavih teh politikov je edino misel, kaj bi storili, da bi bili prihodnje leto znova izvoljeni ter zajemali iz vladnega korita z največjo žlico.

Ugledu Zedinjenih držav kongresna preiskava radi odslovitve MacArthurga prav nič ne koristi. Vse dežele, bodisi one, ki so nam prijateljske, ali pa sovražne, se ji posmehujejo, prijateljske ker jim je žal, da so Zed. države politično še vedno tako nezrele, druge pa, ker jih ta komedija veseli, češ, da je njim v korist. V škodo jim gotovo ni.

Poleg te komisije je še vedno pridno na delu ona, ki preiskuje one ljudi, ki so osumljeni takozvanih protiameriških aktivnosti. Minule tedne se je po par letih spet bavila z zasliševanji hollywoodskih filmskih igralcev in igralk. Poleg pa si dobi časa, da pokliče kadar le utegne na zaslišanje tudi ko-

ga drugega, ki je osumljen, da ni zvest "našemu načinu življenja", to je, sedanjemu našemu ekonomskemu in političnemu redu. Da-li je to, kar imamo res red, je vprašanje. Kajti vsa naša sedanja prosperiteta je spet sloneča zgolj na oboroževanju in vojni v Koreji. A tako zmezmom ne bo. Kaj potem? Spet milijone brezposelnih in gospodarski polomi vsekrizem? Ljudje na take skušnje vse prehitno pozabijo, a kriza enkrat le pride, pa postanejo v nižinah "radikalci", v višjih krogih pa si pomagajo z vladnimi posojili.

Kongres ima tudi komisije, katere se ukvarjajo s problemom inflacije, živilske in stanarinske kontrole, z razdeljevanjem surovin industrijam itd.

Kontrolirajo jih privatni, to je, profitarski interesi. Glavni vodje unij AFL ter CIO to stane sicer "kritizirajo", zaleže pa kajpada nič.

Zelo slabo izgleda, kajti inflacija ni še prav nič zajezena, mesni trust, industrijski in farmarski karteli divjajo za dobički in usoda dežele jim ni vsled pohlepa po denarju prav nič mar.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO DRUGO SREDO

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE
NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;
za četrt leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do petka
popoldne za priobčitev v številki naslednjega tedna.

PROLETAREC

Published bi-weekly by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc.
Established 1906.

FRANK ZAITZ, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries: One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.
Telephone: ROckwell 2-2864

ŠIRJENJE UPORA ZAOSTALIH DEŽEL PROTI IMPERIALISTIČNIM SILAM

(Nadaljevanje s 1. strani.)

v nji. A predsednik Zed. držav je bil previden in ni hotel rabiti sile. Rajše se je poslužil diplomacije.

Iranski nacionalistični agitatorji dopovedujejo ljudstvu, da je bečno in brez šol ter bolnišnic zato, ker so iranska priredna bogastva izrabljali tujci za svoj dobiček. To je resnica, a resnica je tudi, da niso iranski veleposelniki nič boljši. Svojo deželo še vedno drže v fevdalnih razmerah. A jezni na Angleže in zdaj tudi na Američane so vsi in vsi jih nazivajo za imperialiste. Washington in London svarita iransko vladu, da kar se sedaj v Iranu godi, je Sovjetski zvezi in njenemu komunizmu v korist. Prav gotovo je, da komunisti v Iranu propagandi nacionalistov proti angleškemu in ameriškem imperializmu pridno pomagajo. A srd domačinov proti tujim izkoriščevalcem je splošen in bi nastal tudi brez komunistov.

Angležem gre trda tudi v Egiptu. Vzeli so ga pod svojo zaščito pred okrog 70 leti. Aleksandrija je postala baza angleške vojne mornarice v Sredozemlju in angleške čete ter bojna letala so tudi v Suezu, da stražijo suški kanal. In Anglo-egipčanski Suez je angleška kolonija. Egipčanski nacionalisti zahtevajo Sudan in sueški prekop in odpravo angleške nadvlade nad Egiptom, daš jo je sedaj veliko manj kakor pred leti, ko so Angleži v Egiptu in v drugih sebi podvrženih deželah gospodarili po mili volji s pomočjo sile in s podkupovanjem vlade in velikašev. Sedaj to ni več mogoče v tolikšni meri in Egipt je v drugi svetovni vojni ostal nevtralen rajše kot da bi pomagal svoji "zaščitnici" Angliji.

Sedanja angleška vlada skuša urediti odnose z Egiptom prijateljsko, toda srd domačinov proti staremu angleškemu imperializmu in potlačevanju je tolikšen, da ima v svoji politiki v Egiptu velike težave, kot jih ima v Iranu. Veliko boljše pa ji je uspelo v Indiji, ker je laboritska stranka Indijcem obljubila svobodo in rekla, da jim jo bo dala kadar zmaga. Prišla je v vladu in res po dolgem oklevanju izpolnila obljubo.

Dogodki v Iranu in obljubljanje svobode bivšim italijanskim kolonijam zelo skrbi tudi Francijo, ki je po osvoboditvi Indije in Pakistana sedaj največja kolonialna sila. Med Maročani, ki so pod Francijo, nacionalizem tli a enkrat bo zaplamltel. Osvobodilno gibanje v Francoskih kolonijah se jača in njegovi odbori so že apelirali na Organizacijo združenih narodov, naj jih reši francoske tiranije.

Francija ve, da se ji lahko v njenih afriških kolonijah pripeti isto kakor v Indokini, kjer je z domačini v vojni ves čas po porazu Japonske. Krivim te vojne v Indokini sicer dolži komuniste a resnica je, da so proti Franciji vsi domačini razen "pupetov", ki ji služijo. Ob enem so tudi proti Angežem in Američanom, ker so Franciji po porazu Japoncev pomagali vzeti Indokino nazaj.

Kolonijalne sile se ne morejo sprijazniti z resnico, da se vrši v Aziji prevrat, ki bi ga Anglija, Zed. države in Francija ne mogle zadušiti tudi ako bi to skušale skupno z vso svojo oboroženo silo. Doba kolonialnih carstev je blizu zatona in od njih bi bilo pometno, ako bi dala kolonijam svobodo same, namesto da si jo bodo morala podjarmljena ljudstva siloma priboriti.

Nekaj o naših stvareh

(Nadaljevanje s 1. strani.)

njihovi otroci ohranjeni slovenskemu jeziku, namreč da ga bodo govorili tudi ko odrastejo. V Clevelandu in precej časa tudi v Chicagu smo imeli slovensko šolo. V naselbinah kot je Cleveland govori dobro slovensko mnogo ljudi iz naše tu rojene generacije, in tudi marsikje drugje, toda le tisti, ki so se slovensčine naučili najbolj doma in živeli v kompaktnih naselbinah, da so tako lahko tudi med sabo govorili slovensko. Marsikak tu rojen otrok ni znal nič angleško, ko je šel prvič v šolo, ker drugega jezika doma ni slišal kot slovenskega.

Kot že omenjeno, bodo sčasoma glasila naših podpornih organizacij izgubila slovenski značaj, ali saj nekatera. Koliko drugih slovenskih listov se bo ohranilo, odvisi od bodočnosti, oziroma kako uspešni bodo v svojem boju na obstanek, ki ni lahak. Prišeljeni Slovenci izumirajo in tako se število ljudi, ki berejo slovenske liste, naglo krči, izmed tukaj rojenih pa si jih le malo-ko malo naroča. To vidimo pri "Proletarcu" in vedo to tudi upravništva drugih listov. Skoda je vsakega dobrega lista, ki preneha, zato se nadajamo, da bodo ti, ki še obstajajo, še dolgo obstali.



ZOPET DOMA! Na sliki so vojaki 24. infanterijske divizije, ki so bili na bojišču v Koreji od 5. julija 1950. Sedaj so zopet doma. Bili so nadomeščeni s svežimi četami.

Odkrita in prikrita nesoglasja med Anglijo in USA

(Nadaljevanje s 1. strani.)

realistična. Ko je angleška vlada videla, da je komunistična revolucija na Kitajskem zmaga- la popolnoma, je novo kitajsko vladu priznala, kakor je npr. priznala sovjetsko vladu kmalu po revoluciji. Toda za ameriško vladu Sovjetska zveza ni obstajala in priznala jo je šele ko je bil Roosevelt izvoljen za predsednika. Kakor takrat glede Rusije, tako je sedaj po mnenju angleške vlade ameriško stališče glede Kitajske nerealistično. Ameriška vlada še vedno priznava Čiang Kaišeka za kitajsko vladu, daš je Čiang Kaišek sedaj prav toliko predstavnik Kitajske kot lanski sneg. Angleška vlada je precej časa de- lovala, da bi se kitajsko komu- nistično vladu priznalo za čla- nico Organizacije združenih na- rodov, a po zaslugi ameriške vlade je v nji še vedno priznan za predstavnika Kitajske Čiang Kaiškov ubežni režim. Angli- ja je odnehala in sedaj tudi ona glede Kitajske sledi ameriški politiki, čeprav mlačno.

Zelo neveselen vtis je napra- vil v Angliji govor ameriškega pomožnega državnega tajnika Dean Rusk, ki je dejal, da Zed. države ne bodo kitajske komu- nistične vlade nikdar priznale pač pa podpre vsako nji sovra-žno gibanje, da se jo strmogla- vi. Ali je Rusk govoril v ime- nu ameriške vlade, so želeli ve- deti v Angliji in prav tako v Franciji. Dean Acheson je sku- šal vtis, ki ga je napravil Rusk, popraviti in naročil članom zve- zne vlade, da morajo v bodo- če svoje govore o vnanjepolitič- nih zadevah dati najprvo dr- žavnemu departmentu v pre- gled.

Neumno je, kadar kak človek na tako odgovornem mestu kot ga ima Dean Rusk izjavi, da ne bo Amerika te in te vlade "nik- dar" priznala. Kako naj ima Kitajska voljo za končanje vojne v Koreji, ko pa sliši grožnjo, da bo Amerika podprla vsako gibanje, čigar cilj bo ali je str- moglaviti kitajsko komunistično vladu? V Angliji, v Franciji in drugje upravičeno smatrajo, da so taki izzivalni, provokativni govori odgovornih ljudi miru škodljivi. Sprave med narodi ne more biti, ako držiš v eni roki oljnikovo vejico, z drugo pa vihtiš pest.

Dullesova misija v Angliji
Tudi glede mirovne pogodbe z Japonsko ni med Anglijo in Zed. državami prave soglasno- sti. Pravzaprav jo je sestavila ameriška vlada sama po Mac- Arthurjevemu modelu. Ameriška vlada želi, da pri sklenitvi po- godbe Anglija z njo sodeluje. Pri tem je tudi vprašanje, kdo naj pogodbo podpisje v imenu Kitajske. Ameriška vlada pri- znava Čiang Kaiškov režim za postavno kitajsko vladu. Angli- ja smatra to za nerealistično. Kako nesmiselno je, da bi podpi- sal mirovno pogodbo v imenu Kitajske kdo, ki je moral bežati iz nje!

Gotovo se tega zaveda tudi Japonska, ki bo prej ali slej sklenila trgovsko pogodbo s komunistično Kitajsko in priznala njeno vladu. Besedo pri sestavljanju miro- vne pogodbe z Japonsko bi sa- moposebi umevno rada tudi Ru- sija, a Amerika jo odriha. Da se Anglija s stališčem ame- riške vlade glede Japonske

čimbolj seznanji, je Truman po- slal v London svojega posebne- ga poslanika Dullesa, ki je sma- tran za večšana v vnanjepoli- tičnih zadevah. John Foster Du- les, ki je republikanec, je bil le- tos na Japonskem z nalogo da skupno z MacArthurjem na- pravi načrt za mirovno pogod- bo z Japonsko. Tja ga je poslal z raznimi navodili predsednik Truman in ravno tako sedaj, kot že omenjeno, v London.

Za pobotanje z Rusijo

Mnogi vodilni ljudje v An- gliji smatrajo, da se bi to napeto stanje odpravilo najlažje, ako bi vladujoči ameriški krogi ne kazali toliko sovraštva do Ru- sije in ako bi venomer ne na- glašali toliko svoje borbe proti komunizmu. V Angliji tega ni in niti ne histerične gonje proti Sovjetski zvezi. Seveda, ako se hoče prenehati z mrzlo vojno, bi morala odnehati tudi Moskva s svojo propagando in intrigami, ne samo Zed. države.

A ni dosti upanja, da se to zgodi, ker ameriška vlada vodi taktiko sile. Smatra, da v od- nošajih z Rusijo edino moč kaj zaleže. Zato se oborožuje in za- laga z atomskimi bombami in o- borožuje se z ameriško po- močjo vse države severoatlant- skega pakta.

Pojemanje angleškega vpliva
Tudi glede Nemčije in zapad- ne Evrope sploh med Zed. drža- vami in Anglijo ni prave soglas- nosti. Anglijo boli, da imajo njeno nekdanjo vlogo Zed. drža- ve. Sedaj imajo one v seve- roatlantskem paktu, v Sredo- zemlju in še marsikje glavno besedo. Nekoč jo je imela v velikem delu sveta Anglija. Zed. države odločajo, kako naj se uredi zapadno Nemčijo, kako naj se izvaja Marshallov plan, in o- boroževanje v zapadni Evropi se vrši pod ameriškim povelj- stvom in vodstvom.

Ker Anglijo ne mika samo kimati, ji v Ameriki očitajo, da ne sodeluje toliko kot bi lahko in da kaže v raznih omenjenih akcijah mlačnost. Njeno samo- ljubje je užaljeno, a se bo mo- rala sedanjega stanja privaditi. Nekoč so se Zed. države za o- stalni svet malo zanimale, ker je bila ameriška politika izolacijs- ka, angleška pa svetovna. Se- danj je politika izolacije v Zed. državah preč in tako so vsled svojega bogastva in oborožene sile one prevzele svetovno vod- stvo.

Po vojni in med vojno so Zed. države Angliji ogromno poma- gale. Nekoč je bil London fi- nančni center sveta, zdaj je New York. Nekoč je bila angleška vojna mornarica vladarica va- lov, zdaj je ameriška. Položaj teh dve deželi se je v par deset- letjih jako spremenil. A eno je ostalo — navezanost Amerike in Anglije druga na drugo.

Nasilja Francozov v Indokini

V Washingtonu so se zelo vz- nemirili vsled poročila, da je francoska policija v Indokini ustrelila dvajset domačinov za kazen, ker so gerilci ubili enega francoskega policaja. Omenje- nih 20 domačinov ni policija ni- česar dolžila, zato jim tudi o- bravnave ni dala. Ubila jih je kot je Hitler ubijal talce. Na ta način si Francija ne bo pridobi- la naklonjenosti ljudstva Indo- kine, pač pa si povečala med- njim sovraštvo proti sebi.

Enajst obsojenih komunističnih vodij izgubilo pravdo

(Konec s 1. strani.)

storili, čim bi se jim ponudila prva priložnost.

V devetmesečni obravnavi proti njim je justični oddelek dokazoval, da so komunisti a- genti Sovjetske vlade in njene- ga programa. Za priče si je do- bil mnogo bivših komunistov, med njimi tudi bivšega podpre- sedniškega kandidata Benjami- na Gitlowa. Dalje so bile pre- brane poroti in sodišču številne resolucije s komunističnih kon- vencij, v katerih se poudarja, da le s silo pride proletarijat na krmilo in da le z diktaturo pro- letarijata se bo pomedlo s kapi- talizmom. Takih resolucij je bilo precej predloženih tudi s- tajnih sed komunističnih vodij, ker je imel justični oddelek ozi- roma njegov detektivski biro FBI vedno koga, ki se je uve- ljavil za komunist a v resnici je bil zaupnik justičnega oddel- ka.

Skozi zadnjih deset let komu- nistična stranka več ne sprej- ma resolucij o kakem nasilnem prevratu, temveč take, ki pro- pagirajo mir in demokracijo.

Toda na obravnavi pred so- dnikom Medinom so bili predlo- ženi letaki, knjige in razprave sovjetskih komunistov, med nji- mi Leninovi in Stalinovi, v ka- terih se ugotavlja, da je dolž- nost komunist a biti revolucion- nar in dase ne sme strahiti nobe- nega sredstva, ako bi moglo ko- ristiti njegovemu namenu.

Kaj bodo posledice tega od- loka vrhovnega sodišča? Za sedanjo komunistično stranko gotovo pogubne, daš odlok vr- hovnega sodišča sam na sebi ne pomeni, da je nepostavna. Po- meni pa, da se lahko sedaj pro- sekutira vsakega njenega posa- meznega aktivnega člana, kakor se je one, ki so obsojeni. Komu- nistična stranka taka kot je, o- čividno propagandno delo in za volilne kampanje razpadla. Člani so jo večinoma pustili, če- že ne radi drugega vsled strahu, da izgube delo, ako še ostanejo v komunističnem seznamu, in prav tako tudi iz bojazni pred preganjanjem.

Načelnik FBI, Edgar Hoover pravi, da je lani imela še nekaj nad 40.000 članov. Največ jih je štela, ko je bila na visku, o- krog 100.000. On pravi, da je lani imela poleg članov še nad 100.000 aktivnih pristavev, a v sedanji gonji proti komunistom so prekinili vse stare vezi z nji- mi.

Veliko preganjanja so si ko- munisti sami krivi, ker so sle- dili agentom provokatorjem, ka- teri so bili bodisi ob enem tudi v službi FBI, ali pa privatnih kompanij. Vedeti bi tudi mo- rali, da če Rusija in njene za- veznice ne dovolijo "subver- zivnih" aktivnosti in da so tisti, ki rujejo proti njihovim režimom, ostro kaznovani, čestokrat obso- jeni na smrt, potem bi si lahko predstavili, da bo ameriška ob- last enkrat pričela proti njim slično postopati. Ogromno de- narja je bilo porabljenega za o- brambo obtoženih komunistov, ne le teh enajstih temveč tudi drugih. Vlada troši v tožbah pro- ti njim denar vseh davkoplače- valcev, toda komunisti ga mo- rejo zbrati le med svojimi pri- staši, kakor so ga morali pred- leti preganjanji socialisti, izmed katerih je tudi bilo mnogo ob- sojenih, največ za časa prve svetovne vojne.

Sedanji odlok o ustavnosti Smithovega zakona lahko po- vzroči, da se bo nastopilo lahko tudi proti drugim takim skupi- nam, ki so namenoma ali pa ne- premišljeno bile za nasilja. Pred

DELO KOMISIJE ZDRUŽENIH NARODOV ZA ČLOVEČANSKE PRAVICE

Organizacija Združenih na- rodov ima med raznimi drugi- mi odbori tudi komisijo za člo- večanske pravice. Ustanovlje- na je bila v namenu, da odpravi brezpravnost v raznih deželah po svetu, zatiranja manjšin, so- vraštva med plemeni — sploh, da pomaga človeštvu v civilizaci- cijo.

V tej komisiji OZN so zasto- pane Avstralija, Čile, Čiang Kaiškova Kitajska (Čiang Kai- sek ima pod svojo oblastjo samo še otok Formosa), Danska, E- gipt, Francija, Grčija, Guatema- la, Indija, Lebanon, Pakistan, Švedska, Ukrajina, Sovjetska zveza, Anglija, Zed. države, U- rugvaj in Jugoslavija, skupaj o- semnajst držav, ki so članice OZN.

Njeno sedmo zasedanje se je pričelo 16. aprila v Zenevi v Švici in se končalo koncem ma- ja. Od ustanovitve komisije pred petimi leti pa do sedmega zasedanja je bila njena pre- sednica ameriška zastopnica Mrs. Roosevelt, dne 16. aprila pa je bil na njeno mesto izvo- ljen lebanonski delegat dr. Charles Malik.

Komisija ne dela složno. So- vjetski zastopniki npr. očitajo Zed. državam zatiranje črnece, oziroma da se jih zapostavlja in da jim je enakopravnost prizna- na samo na papirju, v praksi je nimajo. Kritiki Sovjetske zve- ze pa odgovarjajo, da ona svo- jim državljanom sploh ne priz- nava človečanskih pravic, ka- kršne so v veljavi v državah za- padne demokracije. Velik pro- blem te komisije je tudi kako pridobiti kolonialne države, da bi dale svobodščine podjarmlje- nim ljudstvom.

Ob ustanovitvi leta 1946 je bila njena naloga izdelati naj- prejšnjo univerzalno deklaracijo o človečanskih pravicah, zatem pa še mednarodno konvencijo o člo- večanskih pravicah. Komisija mora pripraviti tudi predlog u- krepev, ki naj bi zagotovili pra- vilno izvrševanje določb kon- vencije. Univerzalno deklaraci- jo o človečanskih pravicah je komisija pripravila do leta 1948 in je bila tedaj tudi sprejeta na zasedanju Generalne skupščine OZN v Parizu. Na sedmem za- sedanju naj bi komisija v glav- nem zaključila načrt za medna- rodno konvencijo in pripravila tudi predlog ukrepov, ki so po- trebni za pravilno funkcionira- nje konvencije.

Načrt konvencije o človečan- skih pravicah ima svojo zgodo- vino, ki začena že junija leta 1947. Takrat je namreč britan- ski delegat Dukeston predlagal prvotni osnutek konvencije. Ta osnutek je postal po številnih dopolnitvah in spremembah tu- di temelj za razprave o konven- ciji v komisiji. Komisija za člo- večanske pravice se je znašla kmalu pred precejšnjimi teža- vami, kajti praktično delo pri sestavi konvencije je pokazalo, da je dokaj težko sestaviti tak pred- log, ki bi ga bilo pripravljeno podpisati čimvečje število dr- žav. Dejstvo, da bi morala taka konvencija upoštevati razli- ke v ekonomski ravni posamez- nih držav, različne politične ideologije, različne tradicije, re- ligiozna prepričanja, pravne si- steme itd., itd., ki že samo ote- žuje delo komisiji, pa so čisto države, ki jim kaka odločba konvencije ni bila všeč, skuša- le temeljito izrabiti.

Po sedanjem načrtu konven- cije, s kakršnim je začelo sed- mo zasedanje komisije v Zenevi, bi morale države podpisnice konvencije zagotoviti med dru- gimi sledeče človečanske pravi- ce: pravico do življenja, zaščito pred mučenjem, suženjstvom, samovoljnimi aretacijami, zapo- ru zaradi dolga, zagotoviti svo- bodo gibanja znotraj države, za- gotovitev določenih pravic tu- jem, pravično sojenje, svobo-

več leti npr. je bila v Minnesoti obsojena skupina trockističnih vodij, ki so bili tam iz raznih krajev Amerike in se posluževali sile v bojih za okupiranje neke unije. Ob enem so se v svoji propagandi oglašali za edi- no prave vernike leninizma in marksizma, dočim so se jima po njihovi trditvi stalinovci izne- versili. Takrat je komunistični tisk obsodbo nad trockisti odo- braval. Zdaj jih je zadel sliha usoda.

do misli, vesti in vere, svobodo govora, svobodo zbiranja in z- druževanja, enakost pred zako- nom itd. itd. To je v glavnem vrsta državljanskih in osebnih pravic. Nekateri delegacije, ki sodelujejo v pripravljanju kon- vencije, menijo, naj bi bila to prva konvencija in naj bi tej sle- dile še nadaljnje, ki bi zajele še druge človečanske pravice.

Toda že pri razpravljanju o navedenih človečanskih pravi- cah se je pokazalo, da marsika- teremu režimu tudi te pravice niso všeč. Določbe konvencije so skušali omejiti na zelo raz- lične načine in z zelo različnimi izgovori. Pravico do svobodnega gibanja so skušali na primer o- krniti z dostavkom, da se lahko omeji gibanje na temelju zaka- na v interesu javnega reda. Tak- ka formulacija bi lahko prav dobro služila reakcionarnim re- žimom, da pod firmo "interesa javnega reda" omeje temeljne politične pravice državljanov. Pravico do združevanja so sku- šali nekateri delegati okrniti celo s takimi izgovori, kakor je ta, da združevanje lahko ovira čestni promet itd. Jugoslovans- ka delegacija je proti takim ne- demokracijskim dodatkom ostro nastopala in zahtevala jasne ter točne formulacije. Glede svobo- de gibanja je na primer predla- gala, da se lahko svoboda giba- nja omeji samo v skladu z na- čeli Povelja Združenih narodov in z deklaracijo o človečanskih pravicah. Podoben primer je bil tudi z določili o svobodi in- formacij. Jugoslovanska dele- gacija je predlagala, naj kon- vencija določa, da se svoboda informacij ne sme izrabljati za vo- jno hujskaštvo, razširjanje mrznje med narodi, za širjenje laži itd. Ta predlog očividno nekaterim ni bil všeč in je za- radi tega komisija prešla pre- ko njega na hitro koro ter ga tu- di ni sprejela. Očividno so pri razpravljanju o tem predlogu uspeli tisti, ki svobodo infor- macij tolmačijo po svoje, s sta- lišča svojih interesov.

Posebno važno vprašanje kon- vencije o človečanskih pravicah so tudi ekonomsko socialne pravi- ce ljudi. Nekateri države namreč menijo, da je dovolj, če konvencija zagotovi samo dolo- čene politične pravice. Jugoslo- vanska delegacija, pa tudi števil- ne druge delegacije, pa vztraja- jo na stališču, da mora konven- cija zagotavljati razen politič- nih tudi ekonomsko socialne pravice. Na petem zasedanju Generalne skupščine je bil spre- jet predlog jugoslovanske dele- gacije, naj bi bile v konvencijo vključene tudi ekonomske in socialne pravice ljudi. Predlog je podprlo 23 držav članic OZN, med njimi predvsem številne male in srednje države. Proti predlogu pa so nastopile dele- gacije ZDA, Velike Britanije, Kanade itd. Značilno je, da je na sedmem zasedanju komi- sije za človečanske pravice sku- šal britanski delegat odstraniti vprašanje o ekonomskih in so- cialnih pravicah z dnevnega re- da.

Dokaj oster boj so bili v ko-
(Konec na 3. Strani)

Tole mi ne gre v glavo?



Kako to, da se ameriška jav- nost toliko gnjavi radi enega generala, ki ga je Truman od- slovil iz službe, namesto da se bi resno potrudilo ustaviti in- flacijo ali jo saj zaježiti, to mi nikakor ne gre v glavo!

PRIPOVEDNI DEL

Miško Kranjec:

Fara Svetega Ivana

ROMAN

(Nadaljevanje.)

Vsi neuspehi pri ljudeh in pri učiteljstvu so jo samo še bolj gnali h kaplanu. Po treh mesecih je morala spoznati, da se je samo zaletavala in da se je ob trdi ivanovski resničnosti dočela razbila, in spoznala je, da je treba začeti znova, samo na drugačen način. S kaplanom sta prebrala okrožnico o božičnici in o njej mnogo govorila. Zamislila sta si jo tako, da bi sodelovali vsi učitelji, pomagal bi tudi župnik, središče te božičnice pa bi bila — Ančka, in za njo kaplan. Ančka naj bi za to priložnost pripravila tudi igrico z otroki. Dasi sta s svojimi predlogi na konferenci vedno propadla, sta tokrat le upala zmagati, zakaj okrožnica je prišla tudi na šolo.

Kaplan je predlagal, da bi šli vsi učitelji — "kako bi to bilo lepo!" — po vsej fari in nabirali pri bogatih kmetih darove: obleko, predvsem pa denar.

"Jaz že ne grem beračit," je prva rekla gospa Oblakova. — "Z malho na hrbtno," je vsekala Manca. — "Nič," je rekla Pavla, "potico bomo dobili tod in onod." — "Smoim bo šel prav rad", je nedolžno omenila Oliva.

"Vzelo me ne bo!" je odvrnil Smon. "Če je treba, no, pa je treba..."

"Rožman naj mu izpiše hiše, kjer je dobro vino", je dejala Manca.

"Kaj boš, saj ga tudi tvoj Francelj rad potegne!" je odvrnil.

"Tisto že, na vsak sod pa le ne trka, če je prazen ali poln."

"Mir!" je vzklil Rožman, ko je videl, kam konferenca leze. "Resno dajmo, tovariši! Dobili smo okrožnico z navodili, naj nabiramo pri bogatih kmetih..."

"Jaz zase", je rekla Klemenčeva, "rajsi dam dve sto dinarjev iz svojega. Ne poznam hiš in ljudi. Naj gredo tisti, ki poznajo ljudi. Gospod kaplan tako dobro pozna vse, prepričana sem, da bodo ljudje dali deset dinarjev, kjer bi meni dali samo enega."

"Ančka pa naj ga spremlja", je zelo resno dejala Oliva, "ker bomo tako ali tako po dva skupaj hodili. Skupno bomo laže zardevali."

Kaplan je zardeč že kar koj. Odvrnil je: "Nekaterim se zdi ta božičnica smešna. A njen cilj je vendar vzvišen, dolžnost nas vseh je, da pomagamo odpravljati revščino. Zalostno, da se nekateri celo norčujejo iz tega."

"Z milodari ne bomo odpravili revščine s sveta", je rekla Klemenčeva. "Nič se ne norčuje nad božičnico, toda jaz zase vem, da ne bom nabrala deset dinarjev. Kdo mi bo za zupal? Predlagam, naj tisti, ki ne gredo nabirat, dajo od svoje plače. Seveda tudi gospod kaplan in gospod župnik, pa dajmo v procentih!"

"Od svoje plače ne bom dal", je menil Smon, "pa že rajši grem nabirat. Rožman, pojdi z menoj! Ti ne bo žal, zdaj se dobi kak kozarec vina pri kmetih!"

"Pa ga kar ti zame!" je odvrnil Rožman.

"Pojdi pa ti, Ančka!" je vabil Smon. "Nič se ne oziraj po drugih! Uvedel te bom v marsikatero hišo. Ne bo se nama slabo godilo!"

"Pojdi kar sam!" je planila Ančka in zardela. "Jaz mislim, da bi resno vzeli stvar. Povsod se bodo učitelji potrudili, na naši šoli pa ne vidim nikake dobre volje, nikakega idealizma."

Prerekanje se je začelo znova, dokler ni Rožman vsega spet ustavil. Predlogi so padali z vseh strani, predvsem pa so vsi dejali, da bi bilo zelo lepo, ako bi župnišče priskočilo na pomoč z večjo vsoto, nekaj bi pa nabrali sami, bodisi, da da vsak iz svojega ali pa gre med ljudi. In ko so kaplana celo napadli, se je razjezil in vzklil:

"Zdaj pa le vidim, da to ni več nikaka krščanska šola. Župnik ima prav, da se tu širi čuden, krščanskemu pojmovanju na-

sproten duh!" Zdaj se je dvignil hrup.

Rožman pa je takoj prijel Magdiča za besedo:

"Pozivam te, dragi Jože, da prekličesh to trditve! Sicer bomo morali o tem posebej sklepati!" Magdič je prebledel, planil s stola, gledal nekaj časa po učiteljih togotno, pa dejal odločno:

"Preklical bom, zapomni! pa si bom tudi!" In že je odvihral iz konferenčne sobe. Ančka je obupno, s solzami v očeh gledala za njim, pa nenadoma izbruhnila:

"Zdaj bi pa le rada vedela, kakšna šola je to in kakšni tovariši ste vi! Tako napasti poštenega človeka! Govorite o nekem boljšeizmu, da dobrodelnost pa se ne zmenite!" Med hrukom pa je Rožman dejal proti Svetkovi:

"Pozivam tovarišico Svetkovo, da imenuje tistega, ki tu govori o boljšeizmu". Na to zahtevo je Ančka onemela in se preplašeno ozirala po ljudeh; oči je imela že polne solz.

"Ali ste še tovariši, ali ne?" je tedaj vprašala brezupno.

"To ni odgovor!" se je utrgalo iz vseh. Ančka je obupno gledala po ljudeh.

"Saj ne", je naposled dejala tiho, "saj ne v šoli..."

"Kje pa? Na dan z besedo!" Sprevidela je, da se je samo zapletla, da si ti ljudje ne dajo nič dopovedati, da je tu samo — strasto!

"Saj preklicujem", je jecljala, "ako se kdo čuti užaljenega. Tovariši pa niste, prav res da ne! Jaz sem upala, da se bomo lepo razumeli in skupaj delali. A tu — — — Pravčasno se je zavedela, da bi lahko spet kaj takega bleknila, kar bi potem morala preklicati, pa je zato samo zamahnila z rokama, rekoč: "Jaz odhajam."

"Zahtevam", je dejal Rožman, ko je videl, da hoče oditi, "da ostanete do kraja. — Kar se božičnice tiče, je to vaša stvar, kako in s kom jo hočete napraviti. Jaz v imenu učiteljev lahko rečem samo to, da bodo učitelji napravili božičnico. Kako in kje bomo nabrali, je naša stvar, toda nabrali bomo. Dolgo sem že tu in razumem, da učitelji nočejo nabirati po vaseh. Ne vem po čigavi krivdi, po učiteljski prav gotovo ne, je tako, da ljudje mislijo o nas, da zase beračimo, kadar kaj prosimo za šolo. Kdor pa hoče nabirati, je to njegova stvar."

Kmalu nato je zaključil konferenco.

Kakor je obljubil, je Smon tudi res šel nabirat, ko je kaplan s prižnice v toplih besedah razglasil to božičnico. Tudi Ančka se je opogumila. Smon si je res izpisal vse bogatejše kmete, kolikor jih sploh ni poznal! In še Ančki prepovedal, da bi šla tja, tako da je naposled še sama sprevidela, kak "idealizem" ga žene: pijska in klobase. Kasneje se je izvedelo, da je fant zase nabral petdeset parov klobas, za božičnico pa vsega pri najboljših kmetih dve sto petdeset dinarjev.

Da je bil Smon tako delaven, je bil vzrok drugod, ne samo v pijski: Smon se je poslavljaj od Svetega Ivana. Seveda tako, da ni nihče niti slutil. Ker se je na prosvetnem oddelku v Ljubljani dobro poznal z ljudmi, je zaprosil in povedal, da mora biti prestavljen. Besedico "mora", je dvakrat podčrtal. Kamor koli na Kranjsko. V zasebnem odgovoru s prosvetnega oddelka mu je bilo sporočeno, da mu bo ustrezno. In sicer mogoče že do novega leta.

Vzrok te Smonove odločitve

3.

Komur je služba edino prepričanje, bo med demokrati ali republikanci.

Louis De Brouckere

Belgija je imela že mnogo slovitih socialistov, ki so se uveljavili v internacionalni delavstvu vseh dežel in v državnstvu doma in po svetu. Eden teh je bil Louis De Brouckere. Dne 4. junija je preminul v starosti 81 let.

Martin Mihelich

se vam priporoča, kadarkoli želite električne pometalke (carpet sweeper) ali karkoli drugega v tej stroki. Zastopa Electrolux Cleaner and Air Purifier. — Kadar kaj takega potrebujete, mu pišite na Williams and 55 St., Westmont, Ill., ali pa ga pokličite po telefonu Downers Grove 577-M. Prišel bo k vam kamorkoli v Chicagu in okolici in demonstriral svoje modele. Prepričani smo, da vam bodo ugajali.

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN and SURGEON
3724 WEST 26th STREET
Tel. Crawford 7-2212
OFFICE HOURS:
1:30 to 4 P.M.
(Except Wed., Sat. and Sun.)
6:30 to 8:30 P.M.
(Except Wed., Sat. and Sun.)
Residence:
221 Shinston Rd., Riverside, Ill.
Phone Riverside 2212

pa je bil v čudnem razkritju, ki ga je doživel, in pri čemer ga je zabeležilo pri srcu: Smon je bil obsojen na smrt. Ne pred sodiščem, ker Smon ne bi storil nič takega, kar bi ga spravilo pred sodišče. Smon je bil obsojen za tisti čas, ko pridejo Nemci. Obsodil pa ga je Koren, in Smon je vedel, da Koren ne bo poznal usmiljenja. Nemci pa prej ali slej pridejo, o čemer Smon sploh ni dvomil.

Naključje je nanoselo, da nekoga poznega popoldneva Smon pri Korenovih ni našel nikogar v sobi, pa ga je obšla hudobna misel, ki je bila docela njegova: hotel je vsaj enkrat prisluskovati razgovoru med Korenom in Zofijo. Zategnil se je na podstrešje, od koder ni mogel več nikamor, ker je tisti trenutek vstopila Zofija, za njo pa je že bil Koren. Zofija se je odpravljala kuhat večerjo.

"Dolgo te ni bilo," je rekla Zofija Korenu. "Ne vem, kaj naj skuham za večerjo?"

"Za večerjo sem nama prinesel," je odvrnil Koren. "Priti pa nisem mogel prej. Sejo smo imeli. — No, zdaj so dokončno določili, da bom službo že dobil."

"Pa če Nemci ne pridejo?" je rekla Zofija.

"O'o tem ni dvoma!" je odvrnil Koren. "Ali zlepa ali zgrda, zdaj je Jugoslavija najprej na vrsti. — Sklepali smo tudi," je nadaljeval Koren, "koga vse bo treba poslati pod rušo..."

"Kaj tudi to mora biti?" je vprašala Zofija.

"No, kaj naj gledamo in božamo svoje nasprotnike? Mar veš, kaj za nas pomeni Klemenčev? Jaz zase pa sem si izgovoril še nekoga! Da, dovolj mi je teh umazanij v najinem domu, dovolj sem trpel. Do takrat pa naj le mirno sanja..."

Ko se je Smonu posrečilo zlezi s podstrešja, ni vstopil k njima, ampak jo mahnil nazaj k Svetemu Ivanu. — Ti hudič ti tak, si je dejal spotoma Smon. — Kar tako kot žival me je hotel zaklati! Čaj, ti bom že podkuril!

Smon ni prav nič dvomil ne v to, da pridejo Nemci, še manj v to, da ga bo Koren dal ubiti. In ker si ni bil nič na jasnem, kdaj pridejo Nemci, je sklenil, da mora biti že po božiču premeščen. Ampak tačas — tačas si bo oba privoščil.

Sicer pa si je Smon hotel za slovo vsestransko privoščiti vso faro Svetega Ivana in zato ni bila nič čudna njegova vrnitev za nabiranje darov za božičnico: tako se mu je ponudila priložnost, da je obredel vse boljše hiše in temeljito jedel in pil, pri tem pa res nabral tiste klobase, ki jih je ponesel s seboj.

(Dalje prihodnjič)

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.

36.

37.

38.



AMERISKA POVELJNIKA V KOREJI. — Na desni je vrhovni poveljnik ameriških čet ter drugih oboroženih sil Združenih narodov general Matthew B. Ridgway v razgovoru z generalom Van Fleetom, ki je poveljnik osme ameriške armade.

NEKAJ RAZPRAVE O RAKU (KANCERJU) IN KAJ GA POVZROČA?

(Nadaljevanje)

Kadar se rak naseli v več skupinah bezgavk in tudi v drugih organih, govorimo, da je rak generaliziran (splošen). Do takega stanja pa ne pride tako hitro kot bi morda domnevali. Včasih traja za razvoj več mesecev ali celo let. Temu so vzrok predvsem obrambne sile organizma, n. pr. v obliki belih krvnih teles in protistrupov v telesnih tekočinah. Gotovo je, da ta obrambni sistem uniči številne rakave celice, preden se morejo te organizirati v kakem organu kot nova tvorba.

Preživetje in razpadne snovi rakavih celic zastrupljajo organizma. Človek hujša, blede, propada. Takemu stanju pravimo kakeksija. Pogosto je prav to vzrok smrti. Nova tvorba sama po sebi pa lahko uniči kak življenjsko važen organ ali pa se ji priključi težka infekcija ali kakšna druga komplikacija, kar more tudi povzročiti smrt.

Rak se lahko razvija na vsakem organu in iz vsakega tkiva organizma. Razlikujemo pa dve glavni vrsti raka: karcinom (rak v ožjem smislu besede), t. j. grobo razložen, rak iz celic tkiva (tzv. epitela) (ki pokriva telesne zunanje in notranje površine (n. pr. koža, sluznica), in s celic, ki opravljajo posebne naloge nekaterih organov (n. pr. jeter, ledvic, ščitne žleze). Druga vrsta je sarkom, t. j. rak iz celic veznega, opornega ali krvotvornega tkiva (n. pr. iz mišic, pokostnice, hrustanca, kosti, bezgavk, kostnega mozga). Karcinom napada v glavnem starejše ljudi, sarkom pa mlajše. Pri moških je najbolj pogosten karcinom na koži in želodcu, pri ženskah pa karcinom na dojkah in na maternici. Pri mladini je pogosten sarkom bezgavk in kosti.

Večkrat slišimo vprašanje, ali obolenje za rakom narašča. Najbolj obsežne tuje statistike niso pokazale, da bi ljudje v zadnjih letih absolutno več obolivali za to boleznijo kot poprej, razen morda za rakom na pljučih. Relativna rast v zadnjih

Delo komisije OZN za človečanske pravice

(Konec z 2. strani)

misiji pa tudi izven nje zaradi tako imenovane kolonialne klavzule. Bistvo tega problema je namreč v tem, da so se kolonialne sile z vsi močmi upirale zahtevi, naj bi določila konvencije veljala tako za matično državo, kakor tudi za ozemlja, nad katerimi ta vlada, ali jih upravlja. Večina srednjevzhodnih držav in nekatere druge so ostro žigosale in razkrinkavale težnje kolonialnih sil, ki so želele tudi tokrat nadaljevati s svojim stari sistemom delitve na pravice vladajočih in kolonialnih narodov. Po dokaj dolgem razpravljanju je bil na petem zasedanju Generalne skupščine sprejet sirijsko-filipinski predlog, ki zahteva, naj se v konvencijo o človečanskih pravicah vstavi naslednji člen: "Določbe te konvencije morajo biti izvršene in uporabljene tako v matičnih državah podpisnicah, kakor tudi na vseh ozemljih, pa naj so to nesamoupravna, pod skrbništvom ali kolonije, ki jih upravlja, ali ki jim vlada država matica." Proti temu predlogu so glasovale Belgija, ZDA, Velika Britanija, Holandija, Brazilija itd.

Na sedmem zasedanju mora komisija pripraviti tudi predlog za vključitev pravice do samoodločbe narodov v konvencijo o človečanskih pravicah. Pravica do samoodločbe naroda je prav gotovo pogoj za vse druge človečanske pravice. Komisija mora predložiti ta predlog zasedanju Generalne skupščine, ki bo letos jeseni v Parizu.

Posebno vprašanje so ukrepi, ki naj zagotovijo pravilno izvrševanje obveznosti, ki jih sprejmejo države podpisnice konvencije. Doslej so predlagali različne oblike tega nadzorstva. Avstralija je na primer predlagala ustanovitev mednarodnega so-

dišča za človečanske pravice, ki naj bi delovalo na zahtevo držav, združenih pa tudi poedincev. Francija, Indija in Guatemala so predlagale sistem, ki bi dajal pedincem združenjem in državam možnost preiskave v primeru kršitve človečanskih pravic. ZDA, Velika Britanija in Kitajska zastopajo mišljenje, naj bi zaenkrat reševali samo spore, ki bi nastali zaradi neizpolnjevanja konvencije med državami podpisnicami. Sovjetski predstavniki nenehno zahtevajo, da je treba zagotoviti izvrševanje človečanskih pravic samo z nacionalnimi zakoni. Mimogrede povedano, je to njihovo stališče popoln odraz stanja v Sovjetski zvezi, kjer vladajočim krogom nikakor ni všeč, da bi kdor koli lahko posegal v njihovo tolmačenje človečanskih pravic. Na temelju vseh teh predlogov je komisija za človečanske pravice že sprejela nekatere sklepe. Po dosedanjim sklepu na primer poedinci in združenja nimajo pravice do pritožbe. To pravico imajo samo države podpisnice konvencije. Komisija je tudi predvidela ustanovitev posebne "Komiteta za človečanske pravice", ki bi ga izbrale države podpisnice konvencije in ki bi deloval na temelju pritožbe države članice, da je konvencija kršena po drugi podpisnici konvencije.

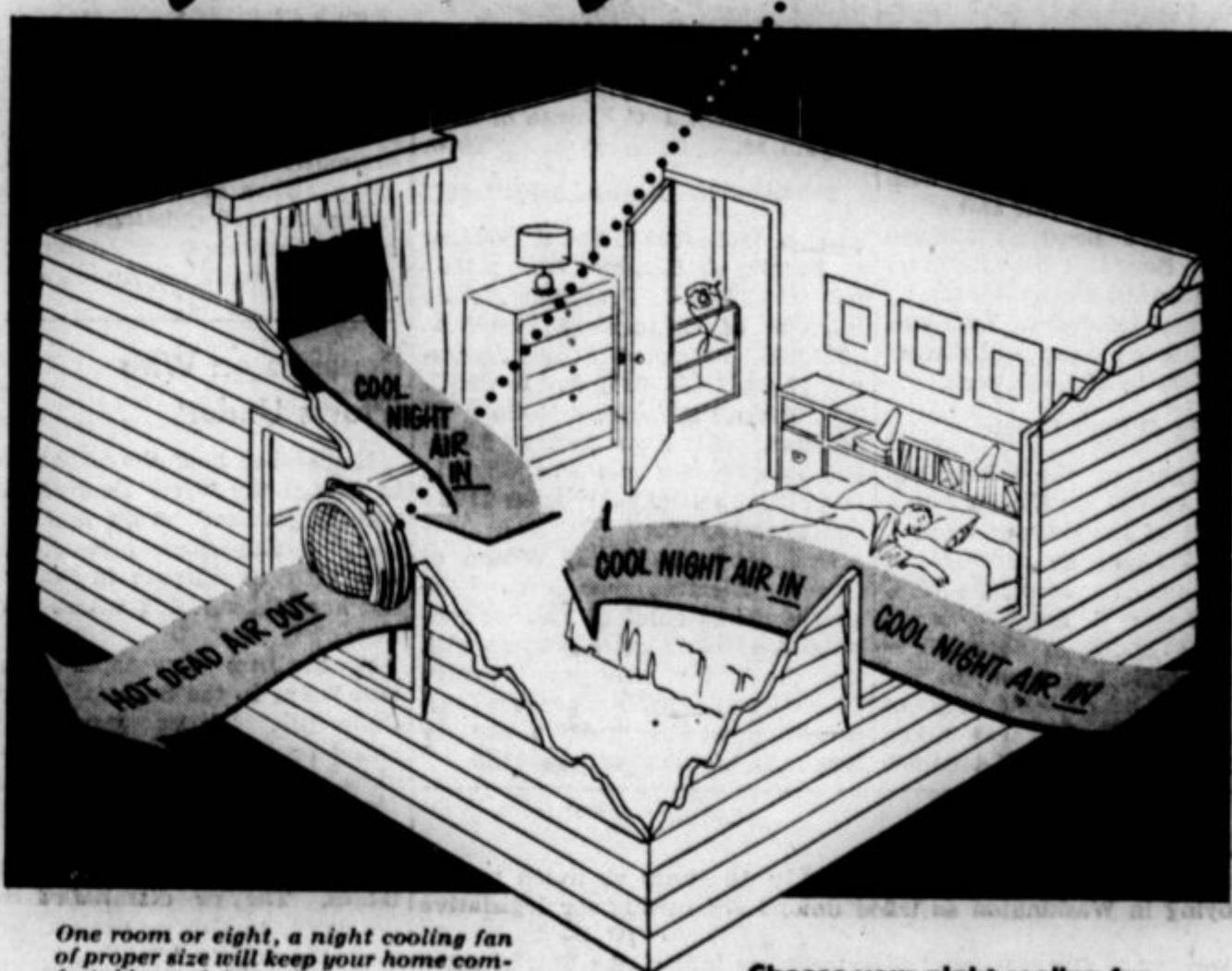
Sedmo zasedanje komisije za človečanske pravice v Zenevi je imelo torej pred seboj dokaj težko in odgovorno nalogo. Končati mora predlog konvencije in pripraviti ukrepe za njeno funkcioniranje. Od njenega dela zavisi, ali bo osmo zasedanje Generalne skupščine lahko naredilo uspešen korak naprej tudi pri reševanju tega vprašanja.

—L. P.

"Denar govori"

Star pregovor pravi, da "denar govori". Govori tudi v inflaciji, toda le malo pove.

HERE'S HOW A Night Cooling Fan WORKS



One room or eight, a night cooling fan of proper size will keep your home comfortably cool for a few cents a night.

Choose your night cooling fan to suit your needs.



A window fan is easy to install and simple to use. Just plug it in the nearest wall outlet. Windows can be opened and closed easily behind the fan.



Portable type window fans require no installation. Simply roll the fan to any convenient window, plug it in and turn it on! It is easily stored when not in use.

KO UDARI poletna vročina, prebijete večere še vedno lahko v komfortu in dobro spite vzlic temperaturi.

Dobite si električno vreteno, ki izpiha iz sobe vroči zrak, ki ga nadomesti svež zrak od zunaj... počutite se 10 do 20 stopinj hladneje. Zrak cirkulira prijetno, absorbira vročino s sten in stropa ter prepreči potenje... in vse to vam da občutek hladnosti takoj. Počutili se boste najbolje, ako premenite zrak popolnoma v vašem domu vsaki dve minuti, torej skrbite si v ta namen dovolj veliko hladilno vreteno.

Za manj ko pet centov boste deležni v spajno komportne temperature... nabavite si to hladilno vreteno sedaj!

✓ See the newest night cooling fans at our nearest store!

4749 N. Western Ave. 3138 N. Lincoln Ave. 3225 W. 26th St. 852 W. 63rd St.
4833 W. Irving Pl. Rd. 3430 W. Diversey Ave. 424 E. 47th St. 9025 S. Commercial Ave.
4231 W. Madison St. or call RAndolph 6-1234 11046 S. Michigan Ave.

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

PRVA SLOVENSKA PRALNICA

Parkview Laundry Co.

1727-1731 W. 21st Street CHICAGO 8, ILL.

Fina postrežba — Cene zmerne — Delo jamčeno

TELEFONI: Canal 6-7172—6-7173

PEOPLE DO IT

By Henry Jones

The other day we sought relaxation from our strenuous labors in a two-bit movie house. The feature of the silver screen was a pleasant surprise called the "Golden Twenties." It was a composite of newsreel shots of big news events from Woodrow Wilson's return trip on the George Washington to the stock market crash of '29. The highlights in the careers of celebrities from presidents to flag pole sitters during the golden decade were shown. Wilson, Harding, Coolidge, Hoover, Al Capone, Gene Tunney, Gertrude Ederle, Jimmy Walker, Shipwreck Kelly, Mr. Zero, and Florenz Ziegfeld, among many others of like caliber were depicted at various newsworthy moments in their heydays. There were also a few shots of really important people and events—Sacco and Vanzetti entering Charles-town Prison, Debs leaving Atlanta, the trial of the Wobs in Chicago, the Palmer raids.

In addition to all this there was a most interesting and quite heartening feature. As the celebrities of the "golden twenties" appeared on the scene one by one the audience remained in apathetic silence—until the Debs release scene was flashed. Then there was a fair outburst of applause. It was not repeated although we thought sure that Roosevelt making the "Happy Warrior" nominating speech for Al Smith would surely evoke a response from some unregenerate WPAer. But it is a matter of record that the only cheers were for Gene Debs leaving Atlanta prison, where he had been incarcerated for opposition to the first World War. Maybe there is more hope abroad than we think.

We often wonder why it is that bricklayers are supposed to be

worth \$3.00 an hour and laborers only one third of that amount. It doesn't take any special quantity of brains to lay bricks, scarcely more than it does to be a superintendent, or general manager of a factory. Any person of average intelligence can learn all there is to know about the trade in a few short weeks. Yet the whole basis of a certain type of unionism is that a man who pays somebody off to get the classification of a "skilled" worker should be remunerated at a multiplied rate over common labor.

We call to mind a friend who went to work as a painter. He had been swinging a brush in a small town long enough to know that it didn't require any great genius to do it. He moved to a big city and decided to continue his trade under the respectable aegis of the AFL. When he entered the union hall and stated his desires to the picard in charge pro tem, he was informed that a "color test" was required. Our friend, who is a bit of an artist, stated that he had no fears of a color test. He was informed promptly by the union official that the color test was "tough" and that the usual procedure was to lay a C-note on the line so that the official could make arrangements to do away with the test. Our friend took the hint and laid out the century. He now gets \$125 a week for doing work which a fairly average moron could learn in a week. According to our way of figuring he gets this relatively handsome salary for performing services which require no more brains and very little more skill than do the operations of ditching. That, of course, is pure and simple unionism, and anybody who goes for it is simple indeed.

(From Industrial Worker)

Bosses Get Fat Pay Hikes As Profits Break Records

Bosses of big corporations did mighty well in their pay envelopes during the past year. That's the news from the "horse's mouth"—in this case, from "Business Week," one of industry's leading organs. In its May 19 issue the magazine revealed that "top executive pay went up last year right along with the biggest industrial earnings on record." The magazine reported some of the increases and total pay received by business moguls.

President Charles E. Wilson of General Motors led the list with \$652,156 in salary, bonus and other compensation, a boost of \$52,000 from 1949. Seven of his associates in the vice presidential hierarchy trailed with \$449,000 to \$561,000. Their pay hikes for the year ranged from \$30,000 to \$35,000 each.

Big duPont Boost

Next highest on the salary ladder was President Crawford Greenwalt of the duPont empire. He got \$539,550, an increase of \$101,000, and his associate, Vice President Angus B. Echols was upped from \$313,000 to \$384,000.

Largest single raise went to Eugene Grace, board chairman of Bethlehem Steel. He was hiked from \$333,000 in 1949 to \$464,000.

Lobby Money

Business groups are spending roughly 10 times as much money for lobbying in Washington as trade unions are raising for legislative work.

According to Congressional Quarterly, an impartial editorial service, business lobbies reported spending \$6.7 million in 1949 and 1950 to bring pressure on Congress.

But labor organization spent only \$776,000—or about \$6 million less.

As reported in the League Reporter March 26, the biggest individual spenders were the American Medical Association (AMA) and the Committee for Constitutional Government (CCG). The AMA spent \$1,326,000 fighting national health insurance and the CCG spent \$922,000 in a hate campaign that smeared organized labor and practically everything that Big Business opposes.

Incidentally, CCG's executive secretary, Ed Rumely, has been found guilty of contempt of Congress for refusing to tell the House Lobbying Activities Committee where some of CCG's funds come from.

League Reporter.

They Just Can't 'Get Along'

As Shakespeare said: "If you have tears, prepare to shed them now." Weep for the sad plight of two families described in the "Wall Street Journal."

In one family, both husband and wife work, and make a total of a mere \$17,000 a year. They have one child. Despite a \$10,000 inheritance, they have managed to get \$22,000 into debt.

The other family makes even more money, \$35,000 a year, but has "only" \$26,600 left after paying Uncle Sam taxes. This man is so "broke" that he "had to sell some stock" to buy new cars for his wife and himself.

What are these and other similar examples supposed to prove? That people with such incomes are "having a hard time getting along" in these days of the "Welfare State."

What do you think of that?—Labor.

WHAT'S COOKING, GENERAL?

Americans who produce the nation's wealth and fight its wars—which means working-class Americans—have reason to be interested in a statement made by General Omar Bradley to a Senate committee in reference to the Truman-MacArthur controversy.

The general declared that MacArthur's policies "would involve us in the wrong war, at the wrong place, at the wrong time and with the wrong enemy."

That sounds like a clever statement, if nobody thinks deeply about it. But for Americans who turn the matter over in their minds, a very serious question arises.

Do Bradley and the rest of our military and political leaders have another war charted for us? What will be the "right" war for the nation to fight? What is the right place... the right time? And who will be the right enemy?

These, of course, are rhetorical questions so far as most thoughtful Americans are concerned. Most people will answer that the right war will be a showdown with the master communists in Moscow at a time to be selected by the American chief of staff, and that Soviet Russia is the right enemy.

If that is where we are being headed, the future looks gloomy indeed. For the "right" war is almost certain to be an atomic war in which the cities, the industries and people by the millions are likely to be destroyed. And, we wonder, would all that be "right"?

Perhaps such a viewpoint as Bradley voiced, and the implications of war plans that go with it are the "right" thing to expect from our military leaders. But wouldn't the American people be wiser to demand that their civil officials try to avoid that "right" war now, while there is still time?

—Reading Labor Advocate.

THE LAST WORD

By Duffy

There are so many things which "passeth understanding" that if anyone could only enlighten the world, it would be a blessing.

Only recently, as an example, Dr. Isador Lubin, American economist on the United Nations staff, suggested that a world survey be started to list the natural resources of all the nations of the world. As an example China has millions upon millions of tons of natural coal, but imports from Japan, which has very little. WHY? That's what Dr. Lubin wants to find out.

Other nations have untapped resources, of value to the world, while other countries have little and still others have much but waste much.

Sounds like a sensible idea, but only one little nation, Czechoslovakia, supported Dr. Lubin's idea. WHY?

Britain, for example, even opposed it.

Another thing rather difficult to understand is the constant yapping for world, peace, world accord, good fellowship and all that sort of talk, yet the same ones who mouth these hopes and wishes denounce Russia because Russia chooses to go her own way; they denounce Britain because she wants a few billion dollars to re-establish herself and thereby benefit the world; they denounce this and that—WHY?

Then another rather peculiar problem which is beyond our comprehension—and beyond that of many others as well is the action of fascists and quislings in America—the grandest nation on earth. Why do we need America First?

Depends on Who 'Plows Under'

Remember how the papers used to charge the "New Dealers" with "plowing under" crops and "little pigs" to raise their prices? There was a lot of untruth in that talk, but here's something which is cold fact:

A business newspaper reports that "here in the Salinas Valley of California, lettuce growers are rising early these mornings—to plow under a third of their crop."

These big "factory farmers," the report says, "supply most of the spring lettuce for U. S. dinner tables. They're dissatisfied with the price, so they've decided to reduce the supply."

The report points out that no government agency has any hand in this "plowing under." It is being done entirely by big "landlord" farmers. So the daily papers are not screaming about "little lettuce plants" being "plowed under," as they would if it were being done by "New Dealers" or "Fair Dealers."

Danger Sign

Prices of farm land have reached the highest peak in history, the Department of Agriculture reports.

The same sort of farm land "boom" happened after the First World War, and was a big reason for the farm "bust" of the 1920's and 1930's.

Speculators make money by boosting farm land prices, but working farmers lose. The higher the prices they have to pay for land, the heavier their mortgages and the sooner they "go broke." That also hurts the rest of the country.

CONTROLS?

... HA, HA!

Gullible Americans who thought that the workings of benign Democratic administration controls would make for less class privilege and more "equality of sacrifice" are referred to the May 5 issue of "Business Week," a magazine which prints news and views of particular interest to the owners of the nation's resources.

"Business Week" published the news that the record-breaking fourth-quarter dividends that went to corporation stockholders last year are likely to be repeated this year. As a matter of fact, so far the present year is more profitable than was 1950... "The first three months of 1951 saw the golden flow reach the highest levels ever recorded in a first quarter," is the good word passed on to owners and investors.

Maybe we're too "dumb" to understand business. Anyway we're willing to stick out our neck to ask: How can more profits be made for owners without exploiting working people and consumers more? Isn't profit the difference between what Labor creates and what Labor gets?

And if we are right in what our questions imply, what good has it done the workers of America to elect Democrats instead of Republicans to make the rules of the game?

Business moguls make a great deal about taxes—which, incidentally, are being increased upon workers' wages at a larger percentage rate than upon big business profits. But as we see it, a government that aims to finance ever-growing budgets by taxes simply must see to it that there is something to tax. Otherwise the system itself would collapse.

And so it is—or at least appears to us—that taxes are the best guarantee that the administration is not going to do anything at all to break up or seriously curtail the exploitation of labor that makes taxable profits possible.

It seems that, so long as the American people tolerate a private-profit economy, they're going to be hooked. The owners will continue to collect because they must collect in order to be able to bank the game for Uncle Sam. And, of course, there is no precedent to indicate kind old Uncle's intention to keep his favorite sons and daughters from retaining a large share of the swag for themselves.

"Controls" is a word with a sinister sound. They are especially undesirable to a helpless citizen who is controlled by a highwayman with a gun while his pockets are rifled by another highwayman with nimble fingers.

SHOULD BE

Little boy (to bride at wedding reception): "You don't look nearly as tired as I thought you would."

Bride: "Don't I? Why did you think I should look tired?"

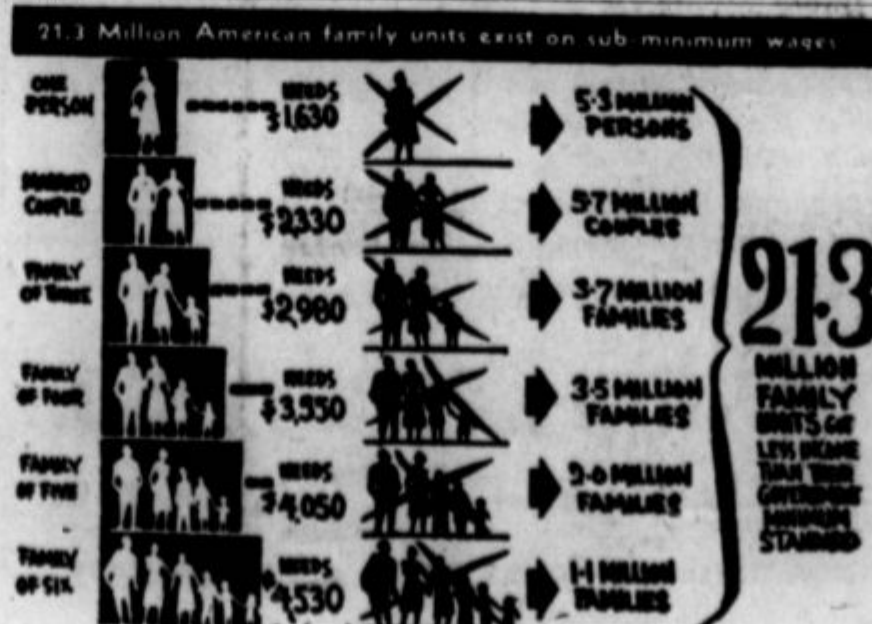
"Well, I heard someone say you had been running after Mr. Black for months and months."

The Awakening

By Grace Ghormley

We are living at the awakening Of a frowning, awful age;
Some are cursing, some are fawning,
Some are half insane with rage.
Some are lazy in luxury,
Some are naked and half fed.
Some suppressing blind fury,
Some with hearts and hopes half dead.

This cannot go on forever;
Millions will not groan in vain.
Do not think the worm will never
Turn and fight when blind with pain.
There must come a revolution:
Men must do their neighbor good.
Only two roads for this world—
To prosperity, or blood.



REFLECTIONS

By Raymond S. Hofses

AN INFORMATION SERVICE to which many business men subscribe warns that the material it prints "must not be reproduced in whole or in part in any form whatsoever." I have always viewed that fiat as arrogant. Some day the agency that issues that service may decide to print the Ten Commandment. And then where would the clergy of our fair land get off.

In a very real sense a recent issue of that service has cribbed from what may be called the "Socialist Bible." It said what Socialists have been saying right from the start and what they must continue to say "whatsoever." So here it is without benefit of quotation marks:

Money is artificial, and shrinking and variable, whereas materials contain more real value. We don't live for money, we live for materials... money merely buys them. Money is flexible, but supply of materials is more fixed, changing slowly.

AS WE SAY, we don't recognize the right of anybody to exclusive possession of that information or the right to broadcast it. Workers who never read anything more intricate than payroll slips and price tags should have learned it by bitter and disappointing experience down through the years. Such knowledge is common property.

It is a fact that money wages are "variable" in their value. Today many workers are getting as

much and more than five times what they received a half century ago. But to know anything at all is to know that they are not able to buy five times the amount of material welfare they were able to enjoy at the turn of the century.

WHAT WORKERS HAVEN'T discovered — unfortunately — is what to do to achieve real gains instead of more money gains.

Defenders of the capitalist private-profit economy have been giving biased and incomplete advice in that respect. "To have more you must produce more" is what economists of the private-profit economy have been telling people who measure their prosperity in wages. That is correct—but only partly so. Certainly no economic system could make it possible for workers to get more than they produce.

Socialists have taken up where capitalists let off. They have called attention to the purpose of capitalist production—which is to produce surpluses for owners and NOT abundance for workers. They have pointed to the fact that this business of producing more is not a matter of workers' decisions, but of owners' advantage and decree... that when owners find themselves with more material wealth than they can profitably sell, they autocratically and ruthlessly forbid wage earners to produce. Every worker who has gone through a period of unwanted unemployment, poverty, fear and scarcity as a result of what is called "overproduction" knows the weakness of that "produce more" theory.

Poverty—Dangerous and Unnecessary

Commenting that it is "dangerous to be poor," an editorial in "Labor," organ of the rail brotherhoods and A. F. L. shop craft unions, states that in the past 13 years portable gasoline stoves started 2,634 fires, took the lives of 65 persons and injured 469 others. The editorial reports that the District of Columbia fire marshal asked for a ban on such stoves, but reluctantly, because "it would deprive thousands of low-income families of cheap heating and cooking facilities, the only ones they have or can afford."

We emphasize that this happened in the capital of the richest nation on earth and in the shadow of a Congress which votes away billions of dollars of the people's money for wars and other safeguards of the capitalist "way of life."

Some of our readers may be shocked by the contrast—billions for destruction, but not enough to provide for safe homes!

However, here is a question of what, after all, is most important. And since that question, lie all others, is answered by the dominant element in society, it is answered against the poor.

Statisticians have come up with some startling reports of what could be done for human welfare if all the wealth that is wasted on militarism and by the ordinary processes of business competition were to be used to advance the living standards of the American people. Certainly nobody would suffer from the fears that haunt millions of workers—fears of being unemployed, of growing old, of becoming unwelcome guests in the homes of overburdened children. Certainly, too, there would be no necessity for any American to eke out his life and rear his family in unsanitary and dangerous household equipment.

But this is capitalism—private-profit capitalism—we're living under. So what is important is not that people should have the benefit of modern science, but that owners and employers should be able to collect dividends at the expense of workers.

So the poor are still with us. And so a large section of the population lives meanly and dangerously while another group wastes, idles and luxuriates.

Strangely enough, this is the system that most workers vote to continue... in preference to an economy which would produce abundance to be used instead of to be sold for somebody's profit.—R. L. A.

Propaganda 'Kicks Back'

Private utility propagandists are fond of saying public-owned systems do not pay taxes. That isn't true, but here's a story which "kicks back" in the propagandists' faces:

In York, Pennsylvania, the privately-owned York Water Company reported that its 1950 profits were \$293,717, or 12.2 per cent on the par value of its stock. It paid \$288,000 in dividends to stockholders. Surely this prosperous utility concern could afford to pay taxes!

But, as a matter of fact, the company paid practically no taxes—only \$338—to the city where it is located, the county, and the local "school districts." HOW COULD THAT HAPPEN?

An old Pennsylvania law, put through by private utility lobbyists, completely exempts utility companies from taxes on all real estate "used for utility purposes." The York Water Company has "a small amount of property" not used for such purposes. That's why it paid even the \$388 tax.

Note that this company is no exception. The same tax-free privileges are enjoyed by all utility corporations in Pennsylvania. Does a similar situation exist in other states?

'Our Privileged Millions'—Bunk!

H. E. McGee, president of the Green Bay and Western, puts in the employees' pay envelopes a pamphlet published by the giant U. S. Steel Corporation, entitled "Our Privileged Millions." Probably the same thing is happening on other railroads.

This is part of a widely organized attempt to bamboozle the American people into thinking that millions of plain people, as stockholders, own and control the country's great corporations. Another part of this campaign was the "Telephone Trust's" recent fanfare about its "millionth stockholder."

Actually, the corporations (as little stockholders well know) are completely bossed by big bankers, insurance companies, "self-perpetuating" directors and officials, many of whom own practically no stock.

By means of "proxy" votes and high-handed dictatorship at stockholders' meetings, the management "insiders" give themselves huge salaries, bonuses, fat pensions, and largely tax-free profits through a new kind of racket called "stock options."

The little stockholders have nothing to say about it, but are supposed to be grateful for the "crumbs" tossed to them from the banquet table of the corporation overlords.—Labor.